

Poskusi zmanjševanja vpliva delavskih predstavnikov v nadzornih svetih

Predstavniki delavcev – trn v peti uprav

V zadnjem času se srečujemo z nekaterimi poskusi zmanjševanja vpliva delavskih predstavnikov v nadzornih svetih. O tem, kaj se dogaja in kako naj ukrepajo sindikati, smo se pogovarjali z izvršnim sekretarjem ZSSS Marjanom Urbančem.

Gre za posamezne pobude ali koordinirano aktivnost katerega od socialnih partnerjev?

V javnosti je bil precej razpiten primer Intereurope, kjer je generalni sekretar Združenja svetov delavcev slovenskih podjetij **Mato Gostiša** preko sporočila za javnost napadel KAD, da poskuša sistematično zmanjševati število predstavnikov delavcev v nadzornih svetih. To je bilo kasneje preprečeno, v sporočilu za javnost pa Gostiša govori še o številnih drugih slovenskih podjetjih, konkretno pa navaja le Unior Zreče. Tudi v skupni izjavi za javnost KAD zanika takšne obtožbe in se zavzema za razvoj učinkovitega sistema sodelovanja zaposlenih pri upravljanju. Menim, da bi na podlagi dveh primerov težko rekli, da gre za neko splošno prakso, res pa je tudi, da so delavski predstavniki velikokrat trn v peti upravam in bi jim zato radi zmanjšali pomembnost in pomen. V tem primeru ne gre za koordinirane aktivnosti, saj so razmere od družbe do družbe različne.

Na kakšen način lahko zmanjšajo število delavskih predstavnikov v nadzornih svetih?

Število predstavnikov delavcev v nadzornem svetu urejata dva zakona, to sta zakon o gospodarskih družbah in zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju. Oba sta se že večkrat spreminjala, tudi glede sestave organov družb. Tako sedaj obstajata spodnja meja zastopanosti delavskih predstavnikov, to je tretjina, in pa zgornja meja – polovica. Ker nekatere družbe v času sprememb obeh zakonov niso spreminjale svojih statotov, so verjetno prišle na idejo, da bi znižale svoje obveznosti do soupravljanja na zakonski minimum, s čimer bi gotovo oslabila moč delavskih predstavnikov in njihov vpliv na sprejemanje odločitev v nadzornih svetih.

Število članov nadzornega sveta je sicer določeno v statutu ali v družbeni pogodbi. S spremembo teh aktov se lahko zmanjša število članov nadzornega sveta, kar posledično pomeni tudi število predstavnikov delavcev v nadzornem svetu. Druga možnost je, če število delavskih predstavnikov presega tretjino članov v nadzornem svetu. V takem primeru lahko pride do zmanjšanja števila delavskih predstavnikov tudi brez zmanjševanja števila članov

nadzornega sveta. Mislim, da je šlo za tak primer v Intereuropi.

Zakaj je število predstavnikov delavcev v nadzornem svetu tako pomembno, če vemo, da jih mora biti v nadzornem svetu najmanj tretjina. Ali je od števila odvisen tudi njihov vpliv?

Seveda. Delavci so v odnosu do predstavnikov kapitala praviloma šibkejša in bolj ranljiva stran, ki je v manjšini. Zato interese delavcev v nadzornem svetu lažje branijo dva ali trije predstavniki delavcev kot en sam, saj se tudi strokovno lahko dopolnjujejo. Tu ne gre zgolj za matematiko.

Za konec: na kaj morajo biti v zvezi s tem sindikalisti v podjetjih najbolj pozorni?

Predvsem na to, da si najprej preko kandidacijskih postopkov zagotovijo ustrezno sestavo svetov delavcev, ki so po zakonu pristojni za imenovanje ali izvolitev članov nadzornih svetov – predstavnikov delavcev. Slednji na eni strani vplivajo na odločitve, po drugi pa so za svet delavcev in za sindikat vir informacij iz prve roke. Te so še kako potrebne in pomembne tako pri delu sveta delavcev kot pri delu sindikata. Največji uspehi se kažejo tam, kjer sindikat in svet delavcev dobro sodelujeta.

Tomaz Kšela